

ILMOITTAUDUTHAN VIIMEISTÄÄN 8.9.2026!

TIETOA LUKUPIIRISTÄ – NÄYTTÖÖN PERUSTUVIEN SUOSITUSTEN IMPLEMENTOINTI SOSIAALIHUOLLON PÄIHDETYÖSSÄ (LÄSNÄ)

Mistä on kyse?

Osana tutkimushanketta *Näyttöön perustuvien suositusten implementointi sosiaalihuollon päihdetyössä (LÄSNÄ)* (<https://paijatha.fi/tietoa-meista/tutkimus-kehittaminen-ja-innovaatiot/hankkeet/nayttoon-perustuvien-suositusten-implementointi-sosiaalihuollon-paihdeetyossa-lasna/>) järjestetään sosiaalihuollon ammattilaisille lukupiiri. Lukupiiriin ovat tervetulleita ammattilaiset kaikkialta, työtehtävistään ja -paikastaan riippumatta. Sosiaalihuollon ammattilaisilla tarkoitetaan tässä yhteydessä henkilöitä, joiden koulutus on sosiaalialalta, esimerkiksi sosiaalityöstä. Lukupiirit tarjoavat hienon mahdollisuuden sosiaalihuollossa kohdattavien aiheiden pohdintaan ja yhteiseen oppimiseen toisten ammattilaisten kanssa.

Lukupiiriin osallistutaan yksityishenkilönä, ei oman organisaation edustajana. Lukupiirissä ammattilaiset tarkastelevat yhdessä näyttöön perustuvien suositusten hyödyntämistä sosiaalihuollossa sekä päihteisiin liittyviä kysymyksiä keskustelemalla Hanna-Riikka Kuisman romaanista *Korvaushoito* sekä valituista suosituksista. Ajatuksena on, että kaunokirjallinen teksti virittää pohtimaan ja nostaa esille ilmiöitä, joita on tärkeää lähestyä myös ammatillisen toiminnan ja tutkimustiedon näkökulmista.

Näyttöön perustuvilla suosituksilla tarkoitetaan systemaattisella tavalla laadittuja yhteenvetoja (tutkimus)näytön pohjalta suositeltavista toimintatavoista. Suomessa näyttöön perustuvia suosituksia tuottavat muun muassa Suomalainen Lääkäriseura Duodecim (Käypä hoito suositukset; esimerkiksi *Alkoholiongelmat*, *Huumeongelmat*) sekä Hoitotyön tutkimussäätiö Hotus (Hotus-hoitosuositukset®; esimerkiksi *Vanhemman mielenterveys- tai päihdeongelma: Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen*). Sosiaalihuollon suositukset -osahankkeeseen liittyen laadittavana on parhaillaan pilottisuositus *Ihmissuhteiden huomioiminen päihdeongelmasta toipumisen yhteydessä* (työnimi).

Toteutus

Lukupiirit toteutetaan lokakuusta 2026 alkaen etäyhteydellä Teamsissä. Ne kokoontuvat neljä kertaa noin kahden viikon välein. Jokainen tapaamiskerta on kahden tunnin mittainen. Kokoontumisajat sovitaan osallistujien kesken; järjestäjillä on mahdollisuus niin päivä- kuin iltaiikoihinkin. Jos kiinnostuneita on paljon, järjestetään tarvittaessa useampia lukupiiriryhmiä.

Osallistumisen vapaaehtoisuus ja keskeyttäminen

Lukupiiriin osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Osallistujat voivat milloin tahansa keskeyttää osallistumisensa. Mahdollista heidän antamaansa jo kerättyä tutkimusaineistoa saatetaan kuitenkin hyödyntää tutkimusaineistona myös keskeyttämisen jälkeen.

Osallistumisen hyödyt ja haitat

Lukupiiriin osallistumalla pääset keskustelemaan päihteiden käyttöön liittyvistä kysymyksistä, sosiaalihuollon päihdetyöstä sekä näyttöön perustuvista suosituksista yhdessä toisten ammattilaisten kanssa ja tuottamaan aiheesta uutta tietoa.

Osallistujien on varattava lukupiiritapaamisiin (4 X 2 tuntia) ja keskusteltavien aineistojen (romaani, suositukset) lukemiseen riittävästi aikaa. Lukupiiriä varten luettava romaani käsittelee raskaita aiheita, kuten huumeidenkäyttöä, väkivaltaa ja kuolemaa. Jos haluat keskustella kirjan herättämistä ajatuksista ja tuntemuksista jo ennen lukupiirin ensimmäistä tapaamista, voit ottaa yhteyttä tutkimushankkeen johtajaan Maria Tapola-Haapalaan (yhteystiedot ovat alla).

Tutkimusaineistot ja henkilötietojen käsittely

Lukupiiriin osallistuville suunnataan kyselyjä (alku- ja loppukysely sekä lyhyet palautekyselyt tapaamisten jälkeen). Viimeisellä tapaamiskerralla järjestetään ryhmähaastattelu, joka nauhoitetaan. Ryhmähaastattelussa kysytään muun muassa osallistujien kokemuksia ja näkemyksiä lukupiirityöskentelystä sekä suosituksista ja niiden hyödyntämisestä. Tarvittaessa ryhmähaastattelu voidaan korvata tai sitä täydentää yksilöhaastatteluilla. Kyselyvastauksia ja haastattelu(j)a hyödynnetään tutkimusaineistona. Lisäksi tutkimusaineistona voivat toimia mahdolliset erikseen sovittavat muut lukupiirityöskentelyyn liittyvät aineistot. Kyselyihin ja haastatteluun osallistuminen on lukupiiriläisille täysin vapaaehtoista.

Haastattelu(t) litteroidaan eli puretaan tekstiksi. Nauhureista ladatut tiedostot ja näiden litteraatit säilytetään tietoturvallisesti salasanalla tai lukoilla suojattuina, teknisen aineiston osalta Päijät-Hämeen hyvinvointialueen tarjoamassa teknisessä käyttöympäristössä. Kuljetustilanteissa esimerkiksi nauhureita pidetään jatkuvasti valvottuina. Mahdolliset ulkopuoliset litteroijat saattavat olla rekisterinpitäjän eli Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ulkopuolelta ja saattavat hyödyntää tekoälyä. Litteroinnin suorittajien kanssa varmistetaan tietojen käsittelyn tietoturva ja salassapito.

Tutkimusaineistoon pääsevät muutoin tutustumaan ainoastaan tutkimushankkeen tutkimusryhmän jäsenet sekä mahdollisimman rajatusti tarvittaessa tekniset tukihenkilöt. Huomioithan, että tutkimusryhmän jäsenet voivat vaihtua ja uusia jäseniä saattaa tulla mukaan tutkimushankkeeseen alkuvaiheen jälkeenkin. He voivat olla myös opinnäytetyön tekijöitä tai opiskelijaharjoittelijoita. Myös heidän kanssaan sovitaan salassapidon noudattamisesta. Jos julkaisujen ja esitysten laatimiseen osallistuu muita kuin tutkimusryhmään jäseniksi nimettyjä henkilöitä, he saavat tutustua vain anonymisoituihin aineiston raaka-analyysihin, jotka eivät sisällä enää henkilötietoja.

Tutkimusaineistoa säilytetään, kunnes siihen liittyvä tutkimustoiminta on päättynyt, ja se hävitetään tietoturvallisesti viimeistään 31.12.2036. Tähän asti LÄSNÄ-tutkimushankkeen tutkijat voivat hakea aineiston analysoimiseksi uuttakin rahoitusta ja/tai hyödyntää aineistoa osana muuta tutkimusta ja/tai tutkimushanketta. Tällaista jatkotutkimusta varten ei kysytä osallistujilta uutta suostumusta. Kaikessa jatkokäytössä noudatetaan samoja tietosuoja- ja eettisiä periaatteita kuin alkuperäisessä hankkeessa.

Henkilötietojen käsittelyn perusteena on yleinen etu (tieteellinen tutkimus). Rekisterinpitäjä on Päijät-Hämeen hyvinvointialue. Henkilötietojen käsittelystä voit lukea tarkemmin erillisestä tietosuojaselosteesta, jossa kerrotaan myös rekisteröityjen oikeuksista ja näiden mahdollisista rajoituksista: <https://paijatha.fi/wp-content/uploads/2026/08/LASNA-tietosuojaseloste-lukupiirit-190826.pdf>

Raportointi

Tutkimusaineiston pohjalta voidaan laatia tieteellisiä julkaisuja, muita julkaisuja, opinnäytetöitä sekä muita esityksiä. Julkaisut ja esitykset saattavat käsitellä esimerkiksi näkemyksiä lukupiiristä, lukupiirityöskentelyn käytäntöjä, etenemistä ja oppimisprosesseja sekä esille tulleita näkemyksiä suosituksista, päihdekysymyksistä ja toipumisesta.

Julkaisut ja esitykset pyritään laatimaan siten, etteivät lukupiiriin osallistumattomat henkilöt voi tunnistaa yksittäisiä osallistujia. Julkaisut ja esitykset tulevat sisältämään myös suoria sitaatteja aineistosta.

Toteuttajat ja rahoitus

LÄSNÄ-tutkimushankkeen päätoteuttajaorganisaatio on Päijät-Hämeen hyvinvointialue ja osatoteuttaja Helsingin kaupunki. Tutkimushankkeen rahoittaa sosiaali- ja terveysministeriö (sosiaalityön yliopistotasaisen tutkimuksen valtionavustus; päätös VN/9926/2025-STM-2).

Lisätiedot

Lisätietoa tutkimushankkeesta ja lukupiiristä antaa tutkimushankkeen johtaja Maria Tapola-Haapala, maria.tapola-haapala@paijatha.fi, puh. 044 440 3970.